LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ
KOMMUNIKATIONSMINISTERIET

Lausunto

Päivämäärä: 6.2.2024

Erityisasiantuntija Sofia Johansson

Erityisasiantuntija Juuso Suomento

Tieto- ja turvallisuusosasto, automaatioyksikkö

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnalle

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi direktiivin [xxxx] laajentamisesta koskemaan jäsenvaltiossa laillisesti oleskelevia kolmansien maiden kansalaisia (U 81/2023 vp)

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta on pyytänyt liikenne- ja viestintäministeriöltä kirjallista asiantuntijalausuntoa valtioneuvoston kirjelmästä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi direktiivin [xxxx] laajentamisesta koskemaan jäsenvaltiossa laillisesti oleskelevia kolmansien maiden kansalaisia (U 81/2023 vp). Liikenne- ja viestintäministeriölle on aikaisemmin varattu mahdollisuus kommenttien esittämiseen U-kirjelmää laadittaessa.

Ehdotus koskee aiemmin annetun eurooppalaisen vammaiskortin ja eurooppalaisen vammaisten henkilöiden pysäköintiluvan vahvistamista koskevan direktiiviehdotuksen laajentamista koskemaan jäsenvaltiossa laillisesti oleskelevia kolmansien maiden kansalaisia. Aiemmin annetun direktiiviehdotuksen sisältöä on käsitelty valtioneuvoston kirjelmässä U 61/2023 vp.

Nyt käsillä olevan ehdotuksen tavoitteena on varmistaa, että eurooppalaista vammaiskorttia ja vammaisten henkilöiden pysäköintilupaa koskevassa direktiiviehdotuksessa vahvistettuja puitteita sovelletaan myös vammaisiin kolmansien maiden kansalaisiin, jotka eivät vielä kuulu sen soveltamisalaan, heidän matkustaessaan tai liikkuessaan lyhyen aikaa toisessa jäsenvaltiossa.

Ehdotuksen tavoitteena on edistää vammaisten kolmansien maiden kansalaisten mahdollisuuksia käyttää unionin oikeuden mukaista oikeuttaan liikkua muissa jäsenvaltioissa tai matkustaa niihin, ja varmistaa heidän tehokkaampi osallistumisensa ja osallisuutensa yhteiskuntaan yhdenvertaisesti unionin kansalaisten kanssa.

Ehdotuksen mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että eurooppalaista vammaiskorttia ja vammaisen henkilön pysäköintilupaa koskevassa direktiivissä vahvistettuja sääntöjä sovelletaan kyseisen direktiivin soveltamisalaan kuulumattomiin jonkin jäsenvaltion alueella laillisesti oleskeleviin kolmansien maiden kansalaisiin, joiden vammaisaseman kyseinen jäsenvaltio on tunnustanut ja joilla on unionin oikeuden mukaisesti oikeus liikkua muissa jäsenvaltioissa tai

matkustaa niihin. Ehdotuksella ei vaikuteta jonkin jäsenvaltion alueella laillisesti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten liikkuvuuteen unionin alueella sovellettaviin unionin sääntöihin vaan sillä pyritään helpottamaan heidän mahdollisuuksiaan käyttää jo olemassa olevaa oikeuttaan liikkuvuuteen.

U-kirjelmän mukaan ehdotuksella ei arvioida olevan vaikutuksia kansalliseen lainsäädäntöön niiden vaikutusten lisäksi, joita U-kirjelmässä U 61/2023 vp on eurooppalaisen vammaiskortin ja eurooppalaisen vammaisten henkilöiden pysäköintiluvan vahvistamista koskevalla direktiiviehdotuksella arvioitu olevan. Liikkumisesteisen pysäköintitunnuksen ja vammaiskortin voi nykyisinkin saada Suomessa kansalaisuudesta riippumatta ehtojen täyttyessä. Direktiiviehdotuksen mukaan näin ei kuitenkaan ole kaikissa EU-maissa.

Ehdotuksella vahvistettaisiin vammaisten kolmansien maiden kansalaisten yhdenvertaisuutta ja mahdollisuutta käyttää oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen. Yksi Suomen tieliikennelainsäädännön keskeisimmistä tavoitteista on tasapuolisten liikkumismahdollisuuksien turvaaminen. Erityisryhmien oikeuksien huomioimisella pyritään niin sanotun tosiasiallisen yhdenvertaisuuden toteuttamiseen.

Direktiiviehdotus on kannatettava tasapuolisten liikkumismahdollisuuksien näkökulmasta. Suomessa on tällä hetkellä käytössä liikkumisesteisen pysäköintitunnus, jonka myöntämisestä ja käytöstä säädetään tieliikennelaissa. Liikkumisteisen pysäköintitunnuksen myöntää Liikenne- ja viestintävirasto. Tunnus myönnetään nykyisinkin myöntämisedellytysten täyttyessä kaikille liikkumisesteisille henkilöille kansalaisuudesta riippumatta. Ehdotuksella ei näin ollen olisi vaikutuksia tieliikennelain mukaisten liikkumisesteisen pysäköintitunnusten myöntämisedellytyksiin.